

# Nâng cao chất lượng dạy môn Giáo dục chính trị đáp ứng chuẩn đầu ra của ngành đào tạo ở các trường cao đẳng

Nguyễn Thị Quế\*

\*ThS. Trường CĐ Đà Lạt

Received: 16/02/2024; Accepted: 26/02/2024; Published: 6/3/2024

**Abstract:** “Enhancing the quality of political education instruction is a pressing concern to meet the output standards of majors in training programs at colleges today. To achieve this goal, the present article focuses on addressing the following issues: innovating teaching methods of educators, innovating learning methods of students, innovating evaluation and assessment techniques, and engaging leaders and units in school functions.”

**Keywords:** ‘Improving the quality of political education teaching’ and ‘Output standards’.

## 1. Đặt vấn đề

Nâng cao chất lượng đào tạo là vấn đề rất quan trọng, được sự quan tâm của toàn xã hội. Để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới, thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá, bên cạnh việc nâng cao chất lượng giảng dạy chúng ta cần đổi mới cách học, cách kiểm tra đánh giá và các vấn đề khác... Ở phạm vi bài viết này tôi đề cập tới việc nâng cao chất lượng giảng dạy môn giáo dục chính trị ở các trường cao đẳng trong giai đoạn hiện nay nhằm đáp ứng chuẩn đầu ra theo chương trình đào tạo của các ngành.

## 2. Nội dung nghiên cứu

Để nâng cao chất lượng giảng dạy môn giáo dục chính trị (GDCT) nhằm đáp ứng theo chương trình đào tạo và xây dựng chuẩn đầu ra của các ngành trong giai đoạn hiện nay ở các trường CĐ theo tôi phải giải quyết một số nội dung sau:

### 2.1. Đổi mới phương pháp giảng dạy của giáo viên

#### 2.1.1. Sự cần thiết đổi mới PPDH

Thực trạng của việc giảng dạy môn GDCT hiện nay đang có những bất cập. Nhiều SV khi được hỏi: Em có thích học môn GDCT không? Thì có tới 90% trả lời là không. Khi được hỏi em cảm thấy thế nào khi học môn này: số đông trả lời là bình thường, khó và không muốn học. Do vậy các em chỉ học theo kiểu đối phó, cố gắng qua môn *chính trị* là được... Tất cả những điều đó thể hiện một thông điệp: Việc giảng dạy môn GDCT cần phải được đánh giá, xem xét lại và tìm ra nguyên nhân để từ đó có những giải pháp phù hợp. Theo tôi nguyên nhân của những vấn đề nói trên là:

- Một giảng viên trong suốt thời gian đứng lớp chỉ dạy một học phần mà học phần đó ít thay đổi về nội dung, chương trình, có chăng chỉ là *sự lồng ghép* hay *cắt xén* mà thôi. Chính vì vậy giảng viên cũng không cần chuyên chú lắm trong việc đổi mới tư duy, phương

pháp bởi đôi lúc bài giảng đã thuộc lòng, lên lớp chỉ cần ấn enter là xong cho nên bài giảng trở nên nhàm chán. Dạy không có cảm xúc, đôi lúc tưởng rằng đó là *máy dạy* chứ không phải là người dạy.

- Chất lượng đầu vào của SV một số trường ngày càng thấp. Hầu hết các em vào đây chỉ đủ điểm sàn. Mà môn học này lại là môn trừu tượng đòi hỏi người học phải có tư duy lý luận và có trình độ khái quát hoá cao. Điều đó làm ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy. Một bài giảng mà người thầy truyền hết tâm sức, nhưng đối tượng lại không tiếp thu được thì có truyền đạt đến bao nhiêu chăng nữa cũng bằng thừa. Cho nên nhiều giáo viên cảm thấy chán nản và họ dùng một phương pháp cố hữu “đọc chép” để hoàn thành trách nhiệm và nghĩa vụ của mình. Còn vấn đề chất lượng thì không cần phải quan tâm.

- Bên cạnh một số giảng viên có tâm huyết với ngành nghề thì còn một bộ phận giảng viên ít quan tâm đến chuyên môn. Họ chỉ lo một số lợi ích liên quan đến kinh tế và trôi theo dòng xoáy của cơ chế thị trường. Điều đó cũng làm cho bài giảng của họ không có hồn và họ chỉ thực hiện trách nhiệm kết thúc bài khi trống đánh. Chính vì vậy chất lượng của bài giảng thấp, bài giảng trở nên nhàm chán, gây tâm lý học đối phó của SV vì nó bắt nguồn từ việc dạy đối phó của thầy.

Những nguyên nhân trên dẫn đến tình trạng phương pháp giảng dạy không có gì mới và không có sự thay đổi. Vẫn là phương pháp thuyết trình một chiều, cá biệt có một số giảng viên khi lên lớp thì mang giáo trình ra đọc hết trang này rồi đến trang khác. Một số giảng viên có đổi mới phương pháp theo dạng dùng phương tiện công nghệ hỗ trợ như: trình chiếu trên màn hình bằng các phần mềm violet, powerpoint... nhưng chất lượng cũng không tăng.

#### 2.1.2. Một số biện pháp đổi mới PPDH

*Thứ nhất:* Muốn có một bài giảng hay trước hết giảng viên phải tâm huyết với nghề, có một phong kiến thức rộng và sâu thì bài giảng mới đạt được chất lượng mong muốn.

*Thứ hai:* Bài giảng hay là bài giảng sinh động, lý luận phải gắn với thực tiễn. Nhiều giảng viên giảng dạy GDCT đôi lúc bài bản quá, nghiêm túc quá, làm cho tiết giảng khô cứng, giáo điều, sách vở gây không khí nặng nề trong giảng dạy. Hoặc bài giảng chỉ thuần túy trong sách vở, không mở rộng kiến thức... Chính vì vậy không gây được sự hứng thú cho các em. Để có một bài giảng hay, nhuần nhuyễn phải đặt đối tượng-người học vào tình huống có vấn đề để từ đó gợi mở và kết luận vấn đề. Hay, trong lúc giảng dạy phải lấy ví dụ để các em liên hệ với thực tiễn...

*Thứ ba:* Trong giảng dạy chúng ta phải nắm vững đối tượng. Đây là một nguyên tắc bất di bất dịch, vì đối tượng nào thì phương pháp đó. Có như vậy thì bài giảng mới hiệu quả. Nếu đối tượng có trình độ thấp chúng ta tránh dùng những ví dụ cao siêu, cần tìm những vấn đề đơn giản để giảng dạy cho học trò. Còn những đối tượng có trình độ cao chúng ta nhất thiết phải mở rộng kiến thức dạy theo dạng đặt vấn đề để SV tự giải quyết vấn đề, thầy giáo chỉ làm nhiệm vụ gợi mở và dẫn dắt học trò theo đúng tiến độ và mục đích của bài giảng.

*Thứ tư:* Sử dụng hợp lý phương tiện giảng dạy hiện đại. Như: radio, ghi âm, video, đèn chiếu, máy chiếu,... mà chúng ta thường gọi là giáo án điện tử. Đây là vấn đề bắt buộc vì nó phù hợp với xu thế của thời đại mới – thời đại 4.0. Phương tiện dạy học hiện đại chỉ thay đổi về hình thức, tạo nên hứng thú cho người học, giúp học sinh tiếp cận đến những vấn đề mới. Tuy nhiên chúng ta không được lạm dụng phương tiện này, mà chỉ xem việc sử dụng thiết bị hiện đại chỉ là hỗ trợ, hay bổ trợ mà thôi.

*Thứ năm:* Thường xuyên tiến hành Semina, đây là một phương pháp rất hiệu quả. Người giảng viên cần coi trọng phương pháp này vì nó sẽ gợi mở được rất nhiều điều mà phân lý luận chúng ta chưa giải quyết được.

*Thứ sáu:* Đảm bảo tính Đảng, tính khoa học, đây là một nội dung quan trọng của quá trình giảng dạy môn GDCT. Bởi hầu hết các môn học này nó liên quan đến quan điểm, chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng hoặc sự vận dụng của Đảng ta trong giai đoạn hiện nay. Việc giảng dạy các môn học này mà không truyền đạt được quan điểm tư tưởng đúng đắn của Đảng và lòng tin của các em đối với CNXH thì coi như bài giảng chưa thành công.

## 2.2. Đổi mới phương pháp học tập của sinh viên

Để có một phương pháp học tập hợp lý, đáp ứng được nội dung chương trình ở bậc học này với các môn học nói chung và đặc biệt là môn GDCT nói riêng theo tôi cần thực hiện một số vấn đề sau:

Trước hết: Phải có một cách nhìn tổng quan các môn học, lên một thời gian biểu học tập phù hợp như học chính khóa, đi thư viện, trao đổi Semina với giảng viên và bạn bè cùng lớp về những vấn đề đã nghiên cứu để tìm ra câu trả lời thỏa đáng cho những vấn đề mà mình cần tìm hiểu.

Thứ hai: Phải có tài liệu học tập đầy đủ. Bên cạnh bộ giáo trình chúng ta cần phải tìm hiểu thêm tài liệu bổ trợ phục vụ cho quá trình nghiên cứu của mình. Bởi giáo trình chỉ đáp ứng cơ bản những kiến thức theo yêu cầu của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Để hiểu sâu hơn, toàn diện hơn chúng ta cần phải nghiên cứu nhiều loại tài liệu, khai thác nhiều loại thông tin để tích lũy về mặt kiến thức và có cách nhìn biện chứng về chủ đề mà chúng ta đang nghiên cứu.

Thứ ba: Thường xuyên đặt câu hỏi: Vì sao lại như thế? Tại sao? Nếu không thì như thế nào và chúng ta phải liên hệ với thực tiễn cách mạng Việt Nam và thế giới để tự tìm câu trả lời cho lý luận đặt ra. Có làm được như vậy chúng ta mới hiểu bản chất của vấn đề và nhớ lâu. Nếu học qua loa đại khái, hình thức thì chúng ta mau quên và chóng chán cuối cùng sẽ không thu nhận được kết quả tốt.

Thứ tư: Tự tổ chức Semina theo nhóm để cùng tranh luận về một hay nhiều chủ đề mà chúng ta đã học. Tục ngữ có câu: “*học thầy không tày học bạn*” có thể những kiến thức trên lớp chúng ta chưa kịp tiếp thu thì tại các buổi Semina chúng ta sẽ làm sáng tỏ được vấn đề. Cũng thông qua các buổi tự Semina chúng ta sẽ giúp được nhau trong quá trình học tập.

Thứ năm: Phải làm nghiên cứu khoa học. Rất nhiều SV ngại chuyên này và không biết bắt đầu từ đâu vì đây là một vấn đề khó. Tất nhiên làm khoa học là vấn đề không đơn giản, nhưng chúng ta phải thử thì mới biết được mình bắt đầu như thế nào. Có thể có nhiều phép thử sẽ làm hại tới chúng ta, còn đối với làm khoa học thì mọi phép thử đều có lợi.

Như chúng ta biết, nghiên cứu khoa học sẽ giúp chúng ta say mê nghề nghiệp, làm chủ được tri thức trên cơ sở độc lập suy nghĩ, sáng tạo. Nghiên cứu khoa học giúp chúng ta biết vận dụng được những kiến thức đã học để giải quyết vấn đề của thực tiễn, của cuộc sống. Mỗi bài viết, mỗi tiểu luận thậm chí là luận văn, luận án, đồ án tốt nghiệp đòi hỏi chúng ta phải nghiên cứu tài liệu, vạch đề cương và đọc tài liệu có liên quan... trong quá trình đó chúng ta đã tích lũy được lượng kiến thức để biến đổi về chất. Có nghiên cứu

khoa học thì chúng ta sẽ có cách nhìn toàn diện hơn về vấn đề mà chúng ta nghiên cứu. Thông qua nghiên cứu khoa học chúng ta sẽ có sự thay đổi về tư duy, về cách nghĩ và có vốn kiến thức, phương pháp để chúng ta ra trường làm việc tốt hơn.

### 2.3. **Đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn GDCT**

Nhiều người cho rằng việc chất lượng học tập môn GDCT phụ thuộc rất nhiều vào việc coi thi có nghiêm túc hay không? Thanh tra có làm chặt hay không? Thực tế chấm thi các môn này cho thấy: nhiều phòng điểm rất cao, làm đúng đáp án. Nhưng cá biệt có một số phòng thiếu điểm 100% điều đó cho thấy việc coi thi và các công đoạn của quá trình coi thi đang là một vấn đề cần phải lưu tâm.

Bên cạnh đó việc ra đề, chấm bài cũng ảnh hưởng đến kết quả học tập của các em. Chính vì vậy cần đổi mới việc kiểm tra đánh giá.

Để làm tốt vấn đề này theo tôi cần có những giải pháp sau:

Thứ nhất, tùy thuộc vào đối tượng để chúng ta ra đề cho phù hợp. Tránh việc chất lượng đầu vào HS-SV thấp mà chúng ta lại ra đề quá khó hoặc cao quá tầm của HS-SV. Có nghĩa là tùy vào từng đối tượng cụ thể để chúng ta có thể nâng rào hoặc hạ rào cho phù hợp.

Thứ hai, cần tạo lập sự công bằng trong các công đoạn của quá trình từ làm đề, coi thi và chấm thi. Có như vậy thì học trò mới tin tưởng vào kết quả thi của các em. Nếu không thì người phấn đấu, siêng năng trong học tập và người ý chí phấn đấu thấp, lười học sẽ có kết quả như nhau. Thậm chí người lười học, được sử dụng tài liệu trong lúc thi, khi chấm thì được giáo viên “coi nói” thì kết quả lại cao hơn. Nếu chúng ta vẫn cứ hành xử như vậy sẽ triệt tiêu động lực học tập của các em.

Thứ ba, cần xử lý nghiêm HS-SV vi phạm quy chế thi và nêu gương những SV có thành tích cao để các em phấn đấu. Hồ Chí Minh từng nói: “*Một trăm bài diễn văn hay không bằng một tấm gương sống*”. Chúng ta phải nêu gương người tốt, việc tốt để các em có động lực trong học tập và có ý chí trong hành động.

Thứ tư, cần nghiêm túc ở tất cả các lần thi, thi đi cũng như thi lại. Nhiều SV cố tình thiếu điểm để đi dự thi lần 2 với mong muốn kết quả sẽ cao hơn. Vì lần này mọi chuyện hình như chỉ làm để cho qua. Đề thi, coi thi dễ hơn và chấm thi sẽ lỏng hơn mà kết quả lại không ảnh hưởng đến kết quả xếp loại của Bảng tốt nghiệp. Chính vì vậy có một bộ phận SV thích đi qua khe cửa hẹp này.

Thứ năm, chuyển từ hình thức kiểm tra đánh giá bằng tự luận khách quan sang hình thức kiểm tra đánh giá trắc nghiệm khách quan với nhiều mã đề và xây

dựng ngân hàng đề. Tất cả các kì thi kết thúc hết môn đều sử dụng đề trong ngân hàng và chấm bằng phần mềm hoàn toàn khách quan.

### 2.4. **Quản lý điều hành của lãnh đạo nhà trường và các đơn vị chức năng**

Môn GDCT là môn học được dạy cho HS-SV toàn trường. Bên cạnh việc dạy tốt, học tốt để đảm bảo cho một tiết dạy thành công cần có sự phục vụ tốt. Ở đây chúng ta xem: sự định hướng lãnh đạo của Đảng uỷ, BGH hay sự phối hợp của các phòng ban chức năng là phục vụ. Chỉ nói một ví dụ đơn giản: môn GDCT thường thảo luận giữa thời gian tiến hành giảng dạy các học phần. Để có một buổi Xemina thành công, chưa nói đến chuyên môn là việc dạy và học thì riêng phục vụ thôi cũng là cả một vấn đề. Để có một buổi thảo luận thành công đầu tiên là việc sắp xếp thời khoá biểu và phân phòng học một cách khoa học, sự điều hành chuyên môn của khoa và sự chỉ đạo của Đảng uỷ, sự chỉ đạo vĩ mô của BGH nhà trường. Chính vì vậy, việc đảm bảo tiến độ, chất lượng bài giảng của môn GDCT cần phải có sự quản lý điều hành của lãnh đạo nhà trường và sự phối hợp của các đơn vị chức năng trong trường. Nếu thiếu những yếu tố trên thì chúng ta không thể thực hiện được tiến độ của môn học chứ chưa nói tới việc nâng cao chất lượng chuyên môn của môn học đó. Sự phối kết hợp đồng bộ trên sẽ tạo nên một cơ chế hoạt động hiệu quả, đảm bảo các điều kiện để giảng viên chuyên tâm nghiên cứu, đổi mới phương pháp giảng dạy và nâng cao chất lượng môn học nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của các trường nói riêng và chất lượng giáo dục đào tạo nói chung.

### 3. **Kết luận**

Trên cơ sở yêu cầu của đổi mới nội dung, chương trình, PPDH từ thực trạng và những vấn đề đặt ra như đã nêu đối với môn GDCT ở các trường cao đẳng đòi hỏi chúng ta phải tiếp tục đổi mới và có cách nhìn toàn diện hơn về những vấn đề đó. Đồng thời cần phải tăng cường trao đổi một cách nghiêm túc khoa học để tìm ra phương pháp hợp lý, từ đó nâng cao chất lượng giảng dạy môn GDCT nhằm đáp ứng chuẩn đầu ra trong chương trình đào tạo của các ngành ở các trường CĐ giai đoạn hiện nay.

#### **Tài liệu tham khảo**

1. Ban chấp hành TƯ (2013) *Nghị quyết số 29-NQ/TU về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, NXB CTQG. Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh (2000) Toàn tập, *tập 5*, NXB Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh